

Länsstyrelsen
Örebro län

Sture Marklund
Direkt: 019-193566
sture.marklund@lansstyrelsen.se

1(11)

BESLUT
2009-10-26

Dnr: 5112-10849-2009

Enligt sändlista

Länsstyrelsens i Örebro län beslut om bildande av naturreservatet Fjärhanabergen i Karlskoga kommun och beslut om föreskrifter m.m.

Bilagor:

1. Sändlista
2. Hur man överklagar
3. Skötselplan

Beslut

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) det område som avgränsas på bifogad beslutscharta och med de gränser som slutligen märks ut i fält, som naturreservat. Reservatsområdet utgör del av fastigheten Valåsen 2:1 i Karlskoga kommun.

Naturreservatets namn ska vara Fjärhanabergen.

För att uppnå nedan angivet syfte med naturreservatet beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § första stycket förordningen (1998: 1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet.

Länsstyrelsen fastställer med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. bifogad skötselplan, bilaga 3, med mål, riktlinjer och åtgärder för naturreservatets långsiktiga vård.

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer, samt att vid behov restaurera naturmiljöer och återställa livsmiljöer för skyddsvärda arter. Naturskogen och andra ingående naturtyper, samt landskapets orörda karaktär, ska bevaras och utvecklas huvudsakligen genom fri utveckling. Förekommande ekosystem och biologisk mångfald ska bevaras och utvecklas huvudsakligen genom intern dynamik och andra naturliga processer. Ett underordnat syfte är även att tillgodose allmänhetens möjligheter till friluftsliv och naturupplevelser.

Föreskrifter för naturreservatet

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 5 § miljöbalken

Det råder förbud att:

1. uppföra byggnad eller annan anläggning,
2. utöka eller förändra befintlig byggnad eller anläggning,

3. anordna upplag, utföra fyllning eller tippning, spränga, schakta, borra, gräva, markbereda eller bedriva täkt av något slag,
4. anlägga väg, stig, led, uppställningsplats för fordon, båtar eller andra farkoster eller liknande,
5. skyddsdikey, rensa dikey, kulvertera dikey, dämna eller utföra annan åtgärd som påverkar områdets naturgivna hydrologiska förhållanden,
6. utföra något slag av avverkning eller skogsvårdssåtgärd, fälla enstaka träd samt att samla ihop, föra bort eller upparbeta döda, stående eller liggande träd eller träddelar,
7. framföra motordrivet fordon,
8. upplåta mark för skyttetävling, orienteringstävling, militära övningar eller liknande,
9. införa för området främmande växt- eller djurart,
10. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel eller växtnäringssämnen.

Det råder förbud att utan länsstyrelsens tillstånd:

11. utföra provborrning för prospektering av mineraler,
12. tillföra kalk.

Föreskrifterna enligt 7 kap. 5 § miljöbalken träder i kraft den 10 december 2009.

B. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken

Ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheten förpliktats tåla att följande intrång i området för att tillgodose syftet med naturreservatet:

1. utmärkning av naturreservatets gränser,
2. uppsättning av informationstavlor,
3. genomförande av undersökningar av mark- och vattenförhållanden samt flora och fauna,
4. naturvårdsbränning av skog och restaurering av skog och våtmarker,
5. anläggning och underhåll av gångstig med rastplatser för allmänheten.

C. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken och 22 § förordningen (1998: 1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Det råder förbud att

1. gräva, hacka, rista, måla eller på annat sätt skada jordytan eller fast naturföremål,
2. framföra motordrivet fordon,
3. cykla eller rida,

BESLUT
2009-10-26

Dnr: 5112-10849-2009

4. fälla, bortföra eller på annat sätt skada döda, stående eller omkullfallna träd eller buskar,
5. skada vegetationen i övrigt t ex genom att gräva upp växter såsom ris, gräs, örter, mossor eller lavar.

Det är förbjudet att utan länsstyrelsens tillstånd:

6. sätta upp permanent tavla, skylt, affisch eller att snitsla spår,
7. använda området för organiserad tävling eller övning, lägerverksamhet eller liknande,
8. elda annat än på eventuellt anvisad plats.

Föreskriften enligt punkt 5 ska inte utgöra hinder mot plockning av bär och matsvamp för husbehov.

Enligt 7 kap. 30 § miljöbalken gäller ordningsföreskrifterna omedelbart efter att de trätt i kraft, även om de överklagas.

Ordningsföreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken träder i kraft den 10 december 2009.

Föreskrifterna enligt 7 kap. §§ 5 och 30 miljöbalken ska inte utgöra hinder för:

- förvaltaren att utföra de åtgärder som krävs för att uppnå syftet med naturreservatet,
- rättighetshavare att transportera ut fälld älg eller annat högvilt med terrängskoter, t ex fyrhjuling. Vid körning ska i första hand befintliga stigar och leder användas och särskild försiktighet ska iakttas för att undvika skador på mark och vegetation

UPPGIFTER OM NATURRESERVATET

Namn:	Fjärhanabergen
NVR (RegDOS) id:	2005797
Kommun:	Karlskoga
Fastigheter:	del av Valåsen 2:1
Lägesbeskrivning:	6 km SO om Karlskoga, Ekonomiska kartan 104 46
Naturgeografisk region:	99, 28 sydligt boreala kuperade områden
Area:	162,9 hektar, varav 113,3 ha produktiv skogsmark
Markägare:	Sveaskog AB
Naturtyper:	Skog 114,4 ha, våtmark 29,1 ha, sjö 19,3 ha

REDOGÖRELSE FÖR ÄRENDET

Området ingår i den inventering av skyddsvärda statliga skogar som på uppdrag av regeringen genomfördes av Naturvårdsverket och länsstyrelserna 2003-2005. Det uppmärksammades på grund av höga biologiska värden och bedömdes med stöd av gällande naturskogskriterier lämpat för urval i inventeringen. Området är ett av 61 områden i Örebro län som slutligen rapporterades av Naturvårdsverket till regeringen, Naturvårdsverkets rapport 5339 och 5341.

Naturvårdsverket och Sveaskog träffade den 13 juni 2008 en överenskommelse om långsiktigt skydd av 431 särskilt värdefulla naturskogsområden på Sveaskogs marker som redovisades i inventeringen. Överenskommelsen innebär att områdena på i överenskommelsen angivna villkor kan avsättas som naturreservat utan krav på ekonomisk ersättning till Sveaskog. Genom det långsiktiga skydd som på detta sätt åstadkoms för berörda områden ges ett viktigt bidrag till delmål 1 *Långsiktigt skydd av skogsmark* i miljökvalitetsmålet *Levande skogar*.

Samråd med kommunen har skett.

Sakägare och övriga remissinstanser har beretts möjlighet att yttra sig över beslutsförslaget. Yttrandena har i möjligaste mån beaktats.

SKÄLEN FÖR BESLUTET

Fjärhanabergen har höga naturvärden knutna till naturskogsartad boreal askogs- och myrmosaik, död ved och hög luftfuktighet. I området finns ett betydande antal signalarter och rödlistade arter. Objektet ingår i Kilsbergens barr- och blandskogstrakt, vilken i den regionala strategin för formellt skydd av skog avgränsats som en värdestrakt prioriterad för naturskydd. Objektet har stor betydelse ur landskapsekologisk synpunkt och för bevarandet av biologisk mångfald i regionen.

BESLUT
2009-10-26

Dnr: 5112-10849-2009

De särskilda naturvärden som framkommit om reservatsområdet och som dokumenterats i Naturvårdsverkets rapport 5341 (Löfgren, R. & Henriksson, S. (red.) 2004. *Skyddsvärda statliga skogar – Svealand utom Dalarnas län.*) kräver ett omfattande och långsiktigt skydd för att bevaras och utvecklas. Detta skyddsbehov kan endast tillgodoses genom bildande av naturreservat.

Beslutet följer riktlinjer för prioritering av naturreservatsskydd och Sveriges internationella åtaganden om skydd av den biologiska mångfalden, samt Sveriges miljö kvalitetsmål.

Beslutet strider inte mot kommunal översiktsplan eller detaljplan och är därmed förenligt med 7 kap. 8 § miljöbalken.

Beslutet är förenligt med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kapitlet miljöbalken.

Beslutet är inte i konflikt med koncessioner för gruvnäringen, enligt den information Länsstyrelsen fått av Bergsstaten.

Vid en avvägning, enligt 7 kap 25 § miljöbalken, mellan allmänna och enskilda intressen bedömer Länsstyrelsen att den inskränkning i enskild rätt att använda mark och vatten som beslutet om naturreservat innebär inte går längre än vad som krävs för att syftet med naturreservatet ska tillgodoses.

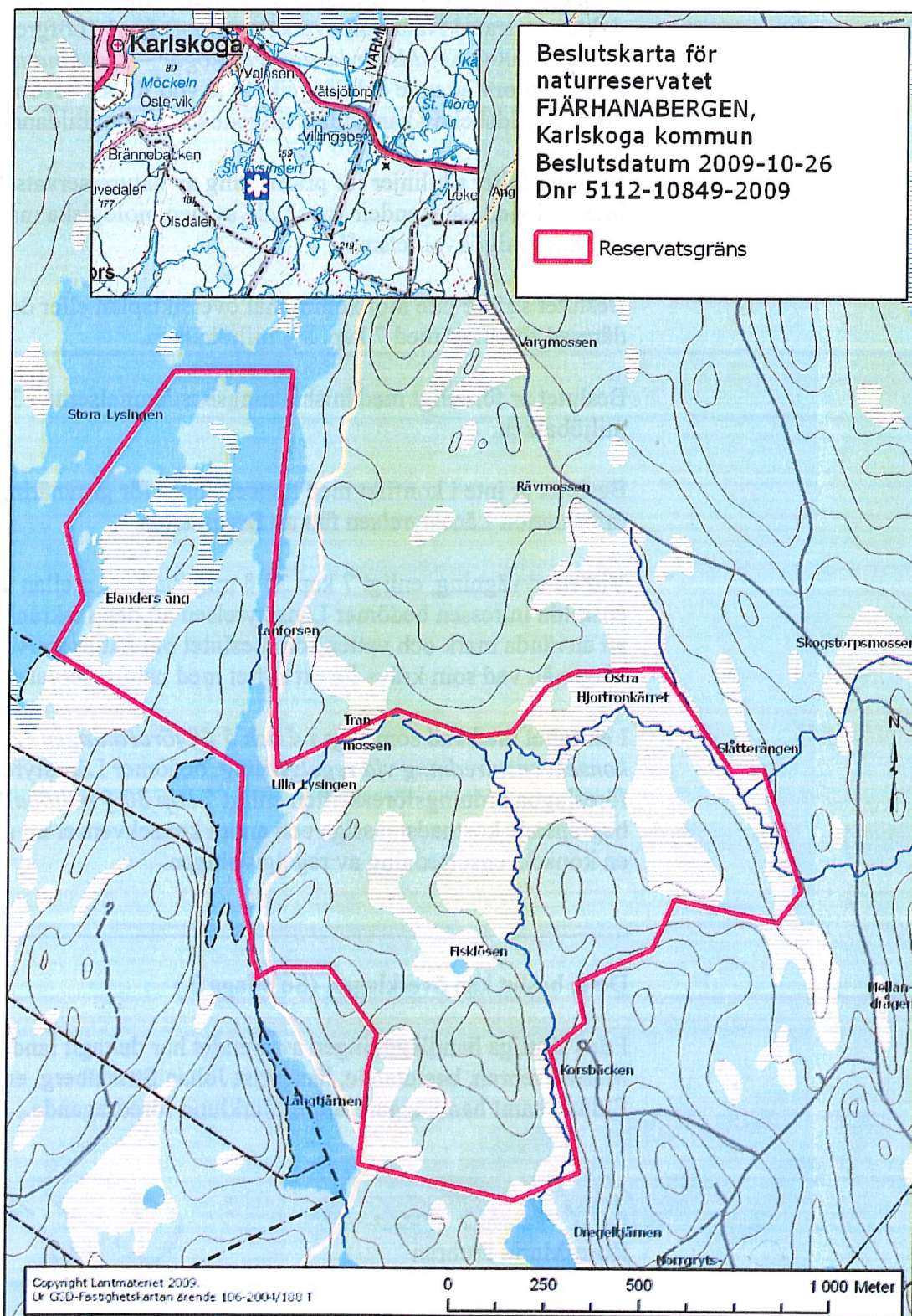
I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länsstyrelsen att den föreslagna ordningsföreskriften enligt 7 kap 30 § miljöbalken innebär så begränsade kostnadsmässiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivningen.

Detta beslut kan överklagas. (Se bilaga 2.)

I den slutliga handläggningen av ärendet har deltagit landshövding Rose-Marie Frebran, beslutande, länsjurist Johan Strandberg, enhetschef Magnus Eklund samt handläggare Sture Marklund föredragande.

Rose-Marie Frebran

Sture Marklund

Bilaga 1.

Sändlista

Sakägare

Sveaskog AB, 105 22 STOCKHOLM

Ölen-Våtsjöns älgskötselområde, Ingemar Ziljat, Vassviksvägen 17, 691 51 Karlskoga

Erling Jonsson, Hyttfallsv. 58, 691 52 KARLSKOGA

Börje Eriksson, Dianavägen 1, 691 54 KARLSKOGA

Stora Lysingen, Lilla Lysingen – Kedjeåsen Fisk AB, Christian Höllgård, P111, 691 92 GRANBERGSDAL

Övriga för kännedom

Karlskoga kommun, 691 83 Karlskoga

Skogsstyrelsen, 702 27 ÖREBRO

Fiskeriverket, Box 423, 401 26 GÖTEBORG

Sveriges Geologiska Undersökning, Box 670, 751 28 UPPSALA

Lantmäterimyndigheten, att: Rikard Jiton, Box 1200, 701 12 ÖREBRO

Naturvårdsverket, 106 48 STOCKHOLM

Boverket, Box 534, 371 23 KARLSKRONA

Riksantikvarieämbetet, Box 5405, 114 84 STOCKHOLM

Polismyndigheten i Örebro län, Box 1804, 701 18 ÖREBRO

Örebro Läns Museum, Box 314, 701 46 ÖREBRO

Sveaskog AB, att: Elin Larsson, Klostergatan 35, 701 48 ÖREBRO

Sveaskog AB, att: Rune Andersson, Box 404, 701 48 ÖREBRO

SNAB, att: Erik Blomqvist, Stationsgatan 2, 681 30 KRISTINEHAMN

Regionförbundet, att: Kjell-Ove Nordström, Forskarv.1, 70218 ÖREBRO

Hopajola, Östra Bangatan 3, 703 61 ÖREBRO

Karlskoga Biologiska Förening, Ingrid Bergström, Solåkersv. 2, 691 45 KARLSKOGA

Bilaga 2.

Hur man överklagar Länsstyrelsens beslut

Om ni vill överklaga detta beslut skall Ni skriva till Länsstyrelsen. Tala i brevet om vilket beslut Ni överklagar, t ex genom att ange beslutets diarienummer. Tala också om vilken ändring i beslutet Ni vill ha.

Länsstyrelsen måste ha fått överklagandet inom tre veckor från den dag som beslutet kungjordes i Nerikes Allehanda och Karlskoga Tidning, annars kan överklagandet inte prövas.

Om Länsstyrelsen inte själv ändrar beslutet på det sätt Ni begärt sänder Länsstyrelsen överklagandet vidare till regeringen (miljödepartementet).

Om Ni vill ha ytterligare upplysningar kan Ni vända Er till Länsstyrelsen, tel 019-19 30 00.

Bilaga 3.

SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET FJÄRHANABERGEN

Denna skötselplan kan utvecklas och preciseras vid en senare omprövning inom ramen för gällande förordnande.

Beskrivningsdel

Fjärhanabergen är ett mosaikartat, naturskogspräglad område med hög andel myrmarker och sumpskogar. För att vara i södra Kilsbergen är terrängen förhållandevis flack (125-160 möh), men bitvis småkuperad av tvärt uppskjutande moränryggar som därtill är storblockiga. Bergrunden består i huvudsak av granit. En trång sprickdal löper från Tranmossens södra ända och mynnar vid Lilla Lysingens sydöstra del. Två bäckar rinner genom myrmarkerna och förenas strax uppströms utflödet i Lilla Lysingen. Längs vattendragen finns flera bäverängar av olika årgångar med massförekomster av döda träd som dränkts och torkat på rot. Terrängformationerna, blockigheten och närvaron av rinnande vatten skänker området speciella klimatologiska förutsättningar som är gynnsamma för fuktkrävande kryptogamer. Ett tämligen grunt jorddjup gör att senvuxna, talldominerade skogar, med inblandning av grovbarkig vårtbjörk och asp, har stor utbredning. Dessa till stor del glesa skogar har trädlängder omkring 18-23 m. I sluttande terrängen förekommer stamtätare bestånd av blåbärsgranskog med granar och aspar som når 25 meter. Skogsbeståndens åldrar spänner mellan 100-150 år men 260-300-åriga tallöverståndare förekommer och en senvuxen dubbeltoppad gran är minst 200 år. Sotlav växer på granens bas. Från att i sekler ha varit en välfrekventerad hyttskog (kolbottnarna är legio), har området under den senaste omloppstiden endast plockhuggits och större delen har stått för fåfot sedan skogshästens dagar. Förekomsten av död ved är rikligast i grandominerade partier och finns här och var som brötvisa ansamlingar. Trots det stora inslaget av våtmarker har området en upprepad brandhistsorik. Det senaste brandtillfället i juli 1930 resulterade i ett bestånd av klenvuxen, ännu ogallrad tallskog. Ett betydande antal signalarter och rödlistade arter är funna i området, framför allt bland kryptogamerna. Här finns tretåig hackspett och tjäder. Vandringsleden Angsjöleden övertvåras objektet från norr till söder.

Plandel

Syftet med naturreservatet och dess föreskrifter är styrande för naturreservatets långsiktiga vård.

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer. Naturskogen och andra ingående naturtyper, samt landskapets orörda karaktär, ska bevaras och utvecklas huvudsakligen genom fri utveckling. Med fri utveckling menas att förekommande ekosystem och biologisk mångfald ska bevaras och utvecklas genom intern dynamik och andra naturliga processer. Syftet är även att vid behov restaurera naturmiljöer och återställa naturmiljöer för skyddsvärda arter. Ett underordnat syfte är även att tillgodose allmänhetens möjligheter till friluftsliv.

Åtgärdernas art och omfattning avgörs och preciseras vid kommande översyn av skötselplanen.

Åtgärder

Innan ovan nämnda översyn av skötselplanen ska iordningsställande och underhåll av gränsmarkeringar och informationstavlor utföras.

Naturreservatets utmärkning i terrängen

Markeringarna skall göras utifrån Lantmäteriets gränsutsättning och för övrigt i enlighet med Naturvårdsverkets anvisningar.

Informationstavlor med föreskrifter

Dessa sätts upp i anslutning till reservatets entré..

Tillsyn

Länsstyrelsen svarar för tillsynen av reservatet.

Sammanfattning och prioritering av åtgärder

Skötselåtgärd	När	Prioritet
Utmärkning av reservatsgränsen	Senast 2010	1
Informationsskylt om reservatet	Senast 2010	1
Uppföljning av gränsmarkering	Efter åtgärd	1
Underhåll av gränsmarkering	Vid behov	1
Revidering av skötselplan	Senast 2015	2

Enligt avtalet mellan Sveaskog AB och Naturvårdsverket får virke eller avverkningsrester som genereras, och som av naturvårdsskäl inte bör lämnas på platsen, tillvaratas av markägaren.

Upplåtelser kvarstår hos markägaren Sveaskog AB. Vid upplåtelser upplyser Sveaskog om de begränsningar som reservatets föreskrifter innebär.

